

291-294 = 24 db.

XXIV. évi. 271. sz. VASARNAP, 1918. dec. 1

ISZÁNTÚL

ELŐFIZETÉSI ÁRAK
Helyben házhoz hordva: Vidékre postán szállítva:
Égész évre . . . 72 korona Égész évre 84 korona
Negyedévre . . . 18 korona Negyedévre 21 korona
Egyes szám ára 30 fillér.

Politikai napilap

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Nagyvárad, Szilágyi Dezsd-utca 5. Telefon: 2-63.
A szerkesztőség kéziratok és Előfizetések és hirdetések a
szabadára nem vállalkozik. kiadóhivatalos intéseendők

Zomborban kimondották a Bácska, Bánát és Baranya elszakadását. Külön vajdaság Ujvidék székhellyel.

Budapest, november 30. (Saját tudósítónktól.) Zomborból ideérkező hírek szerint a zombori Szerb Nemzeti Tanács tegnap tartott ülésén elhatározta, hogy Magyarországtól elszakad s a Bácska, Bánát és Baranya, Ujvidék székhellyel külön vajdaság lesz. Ezen alakulaton mindjárt kormányt is alakítottak, miniszterelnök és belügyminiszter Lalosevics János zombori ügyvéd, közlelmezési miniszter Popovics Koszta zombori aljegyző lett. A Szerb Nemzeti Tanács felhívott valamennyi közhivatalnokot, tegyék le a hűségesküt a Szerb Nemzeti Tanácsnak.

A románok némi közeledést mutatnak.

Az Aradon megszakadt tárgyalásokat újból megkezdik.

Budapest, november 30. (Saját tudósítónktól.) A románokra nézve abban állapodtak meg a kormány tagjai a legutóbbi minisztertanácson, hogy a velük való tárgyalással megvárják a cseh-szlovákokkal folytatott tárgyalások eredményét, amely kétségtelenül nagy hatással lesz a román kérdésre is. A románok már is mutatnak némi közeledést és remény van arra, hogy az Aradon megszakadt tárgyalások nemsokára újból megkezdődnek. Jászi Oszkár nemzetiségi miniszter a román kérdésben valószínűleg dr. Maniu Gyulával fogja a tárgyalásokat megkezdni.

Gyulafehérvár.

A gyulafehérvári mai román gyűlés elé tekintünk higgadtan, nyugodtan.

Magyarországon mindenki gyakorolja a rendelkezés jogát Magyarország területe fölött, csak mi magyarok nem. Letettük a fegyvert, legyőzöttek vagyunk, tűrnünk kell mindent. Mindenkinek van önrendelkezési joga is, úgy látszik, van rendelkezési joga fölöttünk magyarok fölött is, csak mi magyarok nem rendelkezünk magunk fölött sem. Türelem, testvérek.

Nem tudja senki, csak sejt mindenki, mi lesz a mai gyulafehérvári román nemzetgyűlés határozata. Találgatásokba nem bocsátkozunk; holnap már tudni fogjuk, mit határoztak. Mi magyarok csak egyet tudunk: akármi lesz a határozat, az végleges határozat semmiesetre sem lesz.

A gyulafehérvári gyűlés összehívói magyar területen, a magyar gyűlekezési jog oltalma alatt, teljesen szabadon fognak véleményt mondani és a gyűlés teljesen szabadon fog határozni. A legmesszebb menő szólásszabadság alapján, őszintén, nyíltan beszélhetnek. De azután a határozathoz mi is hozzászólunk és legfelső fórumul hozzá fog szólni a népek szövetsége is.

Az egész világ elismerte a népek önrendelkezési jogát; ez a jog tehát bennünket, magyarokat is megillet. Ugyancsak elfogadta a világ Wilsonnak azt az elvét is, hogy területváltozások a népek megkérdezése nélkül nem történhetnek. Ha tehát Gyulafehérvárt területi kérdéseket hozna szóba valaki, a felől eleve tisztában lehetünk, hogy ebben nem határozhat 790 ember, hanem a népet magát közvetlenül kell megkérdezni. A választ a néptől nyugodtan várjuk.

A területi kérdéseket nem lehet egyszerűen a térképre huzott szines vonalakkal elintézni. Még néphatározat sem szakítja szét azokat a kapcsolatokat, melyek a nyolcszáz éve itt élő románságot az ezer évet meghaladó idő előtt itt hazát alapított s minden későbbi bevándorlót szívesen fogadó magyarsággal összekötik. Hétszázkilencven voks nem radírozhatja le a Kárpátokat s nem helyezheti a fogarasi határról Püspöki elé. Tehát csak türelem, nyugalom.

Azután: a magunk sorsában talán mi magyarok is beleszólunk valamikor. Igaz, hogy az ellenség szállotta meg az ország területének jelentékeny részét, igaz, hogy az ország szívében is itt vannak a franciák, igaz, hogy

egyéb okok miatt nem siet ma az emberek többsége véleménye kimondásával, de majd elmúlnak a bajok, csak ne csüggedjünk. A magyar lelkesedés lángja megtanul szalmatüzből átalakulni hamu alatt izzó parázsra. Csak ki ne aludjon ez a parázs, mint ahogy megmaradt Mohács és Világos után.

Bizunk a magyar nemzet életerejében, bizunk az igazságban és ma is bizunk még a népek ítélőszékének igazságosságában. A békekonferencián nem a nyers erő, hanem az igazság kell, hogy érvényesüljön s ha természeti, gazdasági, politikai, jogi, történelmi, erkölcsi igazság volt Magyarországon területi egysége ezer éven át, márról holnapra 790 szavazat nem teheti hamissággá. Reméljük a belátást a gyulafehérvári gyűléstől, de mindenképp hiszünk és bizunk a magyar jövőben rendületlenül.

Még élnek ősz emberek, akik fiatal korukban titokban összejöttek és csöndben azzal vigasztalták magukat: megvirrad még valaha. Ősz emberek, ha talán megint éjszakára fordulna a magyar égbolt, tanítsatok meg minket újra erre a vigasztaló ígére.

*

Román zászló a vármegyeházán.

A kormánybiztos beleegyezésével tüzték ki a lobogót.
 Ágoston Péter nyilatkozata.

Tegnap reggel kínos meglepetéssel szolgált a váradiaknak, hogy a Biharmegye székházának ormán megjelent a román zászló — egyedül.

Az egyedül lobogó román zászló olyan benyomást tett mindenkire, mintha Nagyvárad már román fenhatóság alá került volna, mintha azt akarná szimbolizálni, hogy Nagyvárad megszűnt volna az lenni, ami: magyar.

Ehhez járult még az is, hogy a városban téves információk alapuló hírek keltek szárnyra, amelyek azt korpoltálták, hogy a románok erőszakosan, a paalás ajtaját fel törve tüzték ki a zászlójukat. A hangulat csak akkor csillapodott le egy kissé, amikor Ágoston Péter főispán-kormánybiztos intézkedésére a piros-fehér-zöld lobogót is kitűzték. Tiszta képet azonban nem tudunk szerezni a történeletről mindaddig, amíg Ágoston Péterrel nem beszélünk.

A főispán a román lobogó ügyében a következőket mondta:

— Az a hír, hogy a románok titokban és önkényesen tüzték volna ki zászlójukat a vármegyeházára, *nem felel meg a valóságnak. Igenis tudtommal és beleegyezéssel húzták fel a lobogót a románok.* Arról, hogy a megye székházán román nemzeti zászló is lengjen, már napok óta tárgya-

lunk. Amikor a románok először fordultak ezzel a kérésükkel hozzánk, Fráter Barnabás alispán kijelentette, hogy *ő, aki mint igaz magyar ember öregedett meg, nem ad ilyen értelmű parancsot, el lennen, ha mégis kitűzik a román zászlót, nem fogja megakadályozni. Én a döntést fentartom magamnak és tegnap értesítettem a románság vezetését, hogy a zászló kitűzésének semmi akadálya sincs.* Ezen az alapon jelent meg a piros sárga-kék lobogó a vármegyeházán. A véletlen munkája volt, hogy ugyanakkor, amikor a román nemzeti zászlót kitűzték, a magyar lobogó be volt vonva, azonban rögtön kitűztem, amint erről értesültem. Intézkedésem nem sérti a magyarságot, hiszen Biharmegyének majdnem a fele román és a mai kor szellemével nagyon is összeegyeztethető, ha a románságnak a külsőségekre irányuló kívánságait teljesítjük, annál is inkább, mert arra nekik joguk van.

Fráter Barnabás, a vármegye érdekében megöszült, hazafias alispánja, — tudomásunk szerint — napokon keresztül erőiesen tiltakozott a román zászló kitűzése ellen s mikor látnia kellett, hogy tiltakozása hiábavaló, valósággal belebetegedett az izgalomba.

Nagyváradon nem kell a Galilei-kör!

A főiskolai ifjuság gyűlése. — A diákság szociális ügyeinek rendezése.

A nagyváradai főiskolai hallgatók tegnap, szombaton délután tartották nagygyűlésüket a városháza nagytermében. A gyűlés nagy érdeklődés mellett folyt le.

A gyűlésen Hlatky Endre elnökölt, megnyitójában pár szóval ismertette a diákság szociális szervezkedésének nagy fontosságát. Ajánlta, hogy a főiskolai hallgatók ügyeinek intézésére egy 10 tagú bizottságot válasszanak meg az előzetes megbeszélés útján összeállított lista alapján. Ezután a 24 pontból összeállított napirendet olvasta fel.

A gyűlésen megjelent a kath. jogakadémia tanári karának küldöttsége, melynek nevében dr. Buday Gyula dékán intézett beszédet a főiskolai ifjusághoz. A tanári kar együttérzését és üdvözlését örömmel adja az ifjuságnak tudára. Helyesli, hogy érdekeik előmozdítását célzó akcióba kezdtek, ebben mindig segédkezet fog nekik nyújtani. Elég energiát lát ahhoz, hogy az ifjuság céljait megvalósíthassa, melyeknek ő is mindig hárcosa volt. Meg kell szünnie annak az állapotnak, hogy a főiskolai hallgatók ágyrajárók legyenek s az iskolát csak kívülről ismerhessék pénztelenségük folytán, ami teljesen kiszolgáltatja őket a lélekuzsorásoknak. A mai idő alkalmas az ifjuság jogos kívánságainak megvalósítására. Ajánlja, hogy

egyenesen a vezető fórumokkal lépjenek összeköttetésbe.

Az ifjuság nagy éljenzéssel és tapsal fogadta a dékán szavait, mely után Kovács Árpád a nagyváradai főiskolai hallgatók szervezkedésének eddigi működését ismertette. Ezután Bary József az ifjuság 24 pontból álló programját terjesztette elő.

Több azonnal végrehajtandó javaslatot terjesztettek elő, melyet egyhangulag el is fogadtak. Ennek pontjai arra irányulnak, hogy a nagyváradai egyetem fölállításáig is a nagyváradai jogakadémiának azonnal adják meg a szigorlattartási jogot, a más főiskolánál tett jelentkezés a nagyváradai jogakadémiánál tett további szigorlatoknak akadálya ne legyen. A leszerelt főiskolai hallgatók azonnal kapják meg oly összegben illetményeiket, hogy polgári ruha beszerzése és egy havi megélhetésük biztosítva legyen. Az összeget egy megállapított összegben, katonai rangjukra tekintet nélkül kapják meg. A katonai szolgálat folytán elvesztett időt ne csak tanulmányi, hanem a közszolgálati évekre is számítsák be. Követelik a tandíjak, szigorlati s egyéb díjak mérséklését, illetve eltörlését minden hallgató, de legalább is a leszerelték részére.

Ezen kívánságokat egybefoglaló memorandumot egy hármass bizottság azonnal Budapestre viszi.

Nem kell a Galilei kör!

A gyűlés ezen határozata után Zoltán Jenő lépett fel egy indítvánnyal, mely nagy vihart idézett elő a teljes hallgatószágban. Ajánlja, hogy valamelyik egyesülethez csatlakozzanak. (Közbeiktatások: Csatlakoztunk!) Ott van például Budapesten a Galilei kör. Ez kiadott egy programot, melyhez a váradi

főiskolásoké ugyis hasonlít, csatlakozzanak a Galilei körhöz.

Erre a főiskolások közt óriási vihar tört ki.

— Nem csatlakozunk! Vegyék le a napirendről!

Máthé Imre indítványozza, hogy térjenek napirendre az indítvány fölött. Akik a Galilei kört akarják, alabítsák meg, de a nagygyűlés, mely a nagyváradai jogakadémia egész ifjuságát képviseli, ily irányu határozatokat ne hozzon. Szavait általános helyeslés fogadta.

A gyűlést a jövő szombat délután 4 órakor folytatják.

Közegészségügyi intézkedések a tanácsban.

Hetvenöt vagon fát vett a város.

Nagyvárad város napról napra újabb és újabb szociális intézkedéseket tesz, amelyek főleg a szegényebb lakosság érdekeit szolgálják.

A tegnap tartott tanácsülésen több olyan határozatot hozott, amelyek a közegészség ügyeit szolgálják.

Dr. Mayer László v. főorvos javaslatára dr. Barta Andor orvost megbizta a szegények szülészeti rendelésével s részére megfelelő honoráriumot állapított meg.

A szegény szembetegek kezelésére és rendelésére dr. Waldmann Béla szomorvost kéri fel s részére 20 korona rendelési díjat állapítottak meg.

Dr. Dénes Ignác járványkórházi napi-dijas orvos napidiját, a változott viszonyokhoz képest 6 koronáról 20 koromára emelték fel.

Tóth Béla járványkórházi feldolgozó részére az 1918. évre 600 korona jutalmat szavaztak meg. Tóth Béláné havi fizetését pedig 20 koronáról 50 koromára emelték. Nagy Lajos és Gannor Sándor fortőtlenítők nyugdíját 8 koromára emelték, a személyükre szóló ingyen élelmezésen kívül. Ezekon kívüli felhatalmazta a tanács dr. Mayer László főorvost, hogy egyes járványkórházi ápolók napidiját 3 koronáról 4 koromára felemelje.

A tanács a halottkémi állásokat 1919. január 1-től megszünteti s a halottkémi teendőkkal a kerületi tisztiorvosokat bizza meg, évi 600 korona tiszteletdíj ellenében.

Ezután a városi faüzem dolgoival foglalkoztak.

Mivel az ecetüzemnek a Biharmegyei Takarékpénztártól igénybe vett 500,000 koronából csak 100,000 koromára van számképe, a még rendelkezésre álló 400,000 korona folyószámla kölcsönt a városi faüzem céljaira utalják át.

Balogh Ápád faüzem vezető bejelentette, hogy Sem Dezsőtől 12 vagon, Képi Sándortól 30 vagon, a La Roche és Darvas cégtől 10 vagon, Weintein Márktól 8 vagon, az Élesdi erdőpar r. t.-től 10 vagon, összesen 75 vagon tűzifát szerzett be a város részére. A bejelentést a tanács tudomásul vette s a beszerzést jóváhagyta.

Kőszeghy József főmérnök javaslatára a vízvezeték szennyvizet órabérét a villamos

mű személyzet éradijához mérten állapították meg. E szerint a főszerelő órabérért 3 korona 60 fillérben, a szerelőkért 3 koronában, a segédszerelőt 2 korona 40 fillérben és a napszámos órabérért 1 korona 30 fillérben állapították meg.

Vád alá helyezik a volt uralkodóház tagjait.

Budapest, nov. 30. (Saját tudósítónktól.) Bécsből jelentik: Az egyik bécsi déli lap azt az értesítést kapta, hogy illetékes helyen komolyan foglalkoznak azzal a tervvel, hogy a volt uralkodóház egyes tagjait, első sorban Frigyes és Ferenc Szalvátor főhercegeket, esetleg a volt császárt is vád alá helyezik. Ha ez a terv megvalósul, egyes hadseregpáncsnokok és a régi kormány némely tagjai is vád alá kerülnek.

Kielben az angol hajóraj megérkezését várják.

Budapest, nov. 30. (Saját tudósítónktól.) Kielből jelentik: Az angol hajóraj tegnap este hat nyolc óra között hagyta el Skagent és délután Kopenhágába érkezik. Ugy hírlik, hogy a hajóraj szombat délelőtt Kielbe érkezik.

A lengyelek Breszt-Litovszkban.

Budapest, nov. 30. (Saját tudósítónktól.) Varsóból jelentik: A lengyel csapatok Breszt-Litovszkot egyetlen erőd kivételével elfoglalták.

Pétain bevonult Strassburgba.

Budapest, nov. 30. (Saját tudósítónktól.) Genéből jelentik: Pétain tábornok csapatai élén bevonult Strassburgba, Párisban is megünnepelték ezt az eseményt: katonák tisztelegve vonultak el a Strassburg szobor előtt, amelyről lehullottak a gyászszalagos koszorúk. Páris lobogódíszit öltött.

Clemenceau és Lloyd George tanácskozása Vilmos ex-császár sorsáról.

Budapest, nov. 30. (Saját tudósítónktól.) Bécsből jelentik: Rotterdami távirat szerint Clemenceau vasárnap érkezik Londonba. Lloyd Georgeval és az angol kormány többi tagjaival nemcsak a békekonferenciát illetőleg fog tárgyalni, hanem arról is, hogy minő intézkedéseket tegyenek a szövetségesek Vilmos volt császár ellen.

Az olasz király Párisban.

Budapest, nov. 30. (Saját tudósítónktól.) Luganóból jelentik: Az olasz király december folyamán Párisba érkezik.

Francia ellenőrzés alá kerül a posta és távirat.

Budapest, nov. 30. (Saját tudósítónktól.) A fegyverszüneti szerződés értelmében a megszálló francia csapatok ellenőrzés alá fogják venni a postát és táviratát.

Megerősítik Foch újabb offenzívájának hírét.

Budapest, nov. 30. (Saját tudósítónktól.) A Berliner Tageblatt hágai távirat alapján megerősíti azt a hírt, hogy Foch tábornok újból meg akarja kezdeni az ellenségeskedéseket.

Jászi miniszter tárgyalásai a tótokkal.

Végleges megegyezés nyolc napnál előbb nem várható.

Budapest, nov. 30. (Saját tudósítónktól.) A Politikai Híradó jelenti: Jászi Oszkár nemzetiségi miniszter ma folytatta tárgyalásait Hodzsa Milán cseh-szlovák követtel és a Tót Nemzeti Tanács kiküldöttjeivel. Több fontos kérdésben lényeges közeledés és megegyezés jött létre. Végleges megállapodások az összes kérdésekre nézve még nem történtek, egyes kérdésekben még nézeteltérések vannak, remélhető azonban, hogy ezek az

ellentétek már áthidalhatók lesznek.

Jászi miniszter a mai tanácskozásokról referálni fog a minisztertanácsnak, azután holnap folytatni fogja a tárgyalásokat. Ezek teljes befejezése után az egész tárgyalás anyaga a magyar kormány és a Tót Nemzeti Tanács elé kerül, mert az érvényes véglegesítéshez ennek a két faktornak a jóváhagyása szükséges. A végleges megegyezés nyolc napnál előbb nem is várható.

Az antant a bolsevik Németsországgal ellen.

Budapest, november 30. (Saját tudósítónktól.) Berlinből jelentik: Genfi távirat szerint Clemenceau a szenátus bizottságában hevesen kikelt a bolsevizmus ellen. Kijelentette, hogy egy bolsevik német kormánnyal sohasem fog tárgyalni, Franciaországban a katonai és munkástanácsok alakulását fegyverrel is meg fogja akadályozni.

Budapest, november 30. (Saját tudósítónktól.) Kielből jelentik: A bejelentett antant bizottság vezetője, Browning angol tengernagy kijelentette, hogy a kiel munkás- és katonatanácsal nem tárgyal.

Megállapították a vidéki Nemzeti Tanácsok hatáskörét.

Budapest, november 30. (Saját tudósítónktól.) A Magyar Nemzeti Tanács körlevelet bocsátott ki a vidéki Nemzeti Tanácsokhoz, amelyben ismereteli az egyes Nemzeti Tanácsok hatáskörét, jogait és kötelességeit. Ezt a körlevelet elküldték mindazon Nemzeti Tanácsoknak, amelyek a központnak bejelentették csatlakozásukat. Ezzel egyidejűleg a belügyminiszter rendeletet bocsátott ki a közigazgatási hatóságokhoz, amelyben szabályozza a Nemzeti Tanácsokhoz való viszonyokat.

Az antant ragaszkodik

a Mackensen sereg lefegyverezéséhez.

A kormány bizottságot küldött Mackensenhez.

Budapest, november 30. (Saját tudósítónktól.) Illetékes helyről értesül az Est, hogy Jankovics Arisztid, volt vezérkari ezredes, katonai bizottság élén Nagyszebenbe utazott, hogy a népkormány nevében tárgyalást folytasson Mackensen tábornokkal. Az antanttal kötött fegyverszüneti szerződés értelmében ugyanis gondoskodni kell a Magyarországon átvonuló német

hadsereg lefegyverezéséről. Bár értesítettük az antantot, hogy nincs módunkban ezen kikötést végrehajtani, az antant feltétlenül ragaszkodik a szerződés ezen pontjához is. Ezek után ment a bizottság Mackensenhez, hogy próbáljon vele barátságosan megállapodni az átvonuló német csapatok lefegyverezése dolgában.

Nikitát megfosztották trónjától.

Montenegró egyesül Szerbiával.

Budapest, nov. 30. (Saját tudósítónktól.) Bécsből jelentik: A cseh-szlovák sajtóiroda a montenegrói Podgoricából azt a határozatot kapta, hogy a montenegrói nagy skupstina megfosztotta trónjától Nikitát és az egész dinasztiaát, egyben kimondta, hogy Péter királysága alatt egyesül Szerbiával.

Anglia Németsországgal bűnhődését akarja.

Budapest, nov. 30. (Saját tudósítónktól.) A Reuter ügynökség jelenti: Cing gyarmatügyi miniszter Bristolban beszédet mondott, amelyben többek között a következőket jelentette ki:

— Beszéltem a miniszterelnökkel Németsországgal bűnhődéséről és mondhatom nem kell tartani attól, hogy Anglia és szövetségesei gyengén loagnak bánni Németsországgal.

Az egyházi cenzura enyhítése.

A Katholikus Papi Tanács kibővített programja.

Budapest, nov. 30. (Saját tudósítónktól.) A Magyar Kurir jelenti: a Katholikus Papi Tanács, amely ideiglenes programját tizenegy pontban foglalta össze, most a papsághoz felhívást intézett, amelyben közli, hogy programját kibővíteni kívánja és ezért határozati javaslatot fog a legközelebb ülésező papi kongresszus elé terjeszteni. A Tanács a papsághoz intézett felhívásához szavazólapot is mellékel, hogy a papság leszavazzon az új pontok elfogadása, vagy el nem fogadása mellett. Az új pontok a következők:

A breviarum oly irányu reformja, amely rövidsége mellett bensőségre neveljen.

A haza rendszer eltörlése, mint amely ma már anakrónizmus.

Magyar nunciátúra azonnali felállítása. Irreális egyházi címek, ezeken alapuló ruházatbeli és jelvénybeli megkülönböztetések eltörlése.

Katholikus sajtóalap, keresztény hírlapok alapítására.

Helyi káplánság eltörlése, helyettük önálló lelkészségek szervezése.

A papi taláris viselési kötelezettségének az egyházi szertartásokra való korlátozása és komoly jellegű polgári ruha általános engedélyezése.

A Román Nemzeti Tanács tagjainak különvonatát megtámadták?

Budapest, november 30. (Saját tudósítónktól.) A Politikai Híradó jelenti: Dr Erdélyi János, a Román Nemzeti Tanács budapesti megbízottja közölte a kormánnyal, hogy azt a különvonatot, amelyen a Román Nemzeti Tanács tagjai a gyulafehérvári nemzetgyűlésre utaztak, Székelykocsárdnál eddig ismeretlen tettesek, állítólag nemzetőrök megtámadták. — A kormányhoz Erdélyi János értesítésén kívül eddig nem érkezett semmiféle jelentés. A kormány, melynek tagjai körében az eset a legnagyobb felháborodást okozta, a legszigorubb vizsgálatot indította és ha a hír igaz, a tettesek ellen a legnagyobb szigorúsággal fog eljárni.

Wilson elnök elhalasztotta Európába való utazását?

Budapest, november 30. (Saját tudósítónktól.) A Times jelenti New Yorkból, hogy ott olyan hírek vannak, mely szerint Wilson elnök elhatározta európai utazásának december végére való halasztását. Nemcsak a republikánus, de a demokrata lapok is elítélik Wilsonnak a frontra tervezett utazását.

A pénzügyminiszter a népkormány pénzügyi programjáról.

Példanélküli vagyonátadás.

Budapest, nov. 30. (Saját tudósítónktól.) Hágából jelentik: A Hollandi Nieuw Burean magyarországi tanulmányuton levő tudósítóját Szende Pál pénzügyminiszter fogadta és előtte államadósságok hadikölcsönköltvények és vagyonadóra vonatkozólag nyilatkozatot tett.

A pénzügyminiszter a következőket jelentette ki:

— Minden erőnket megfeszítjük, hogy minden hitelezőnket kielégítsünk, akár magyar, akár idegen állampolgár. Államadósságokat és kölcsönöket, valamint kamatait annak rendje szerint megfizetjük. A bankjegyforgalom csökkentése a két kormánytól függ. Ha a monarchiában alakult sok államok mindegyike elismeri, hogy a bankjegyforgalom bizonyos százalékát neki kell viselnie, úgy a dolgok rendben vannak. Ha ez nem történne meg, úgy a terhet Német Ausztriának és Magyarországnak együtt kellene vi-

selnie. Remélem azonban, hogy a most alakult államok vállalni fogják az őket illető aranypénzt, ha ez nem úgy lenne, arra kell számítani, hogy az antant kényszeríteni fogja őket rá.

— A pénzügyi egyensúlyt Magyarországon egyszeri nagy vagyonátadással lehet helyreállítani. Akkor vagyonátadást fogunk kivetni, amilyenre a magyar történelemben, de a nemzetközi történelemben sem volt eddig példa. A mostani, de talán a következő nemzedék is sokat fog e miatt szenvedni, de a borzalmas öt esztendő háboru után meg kell szoknunk. Az egyszeri vagyonátadáson kívül a vagyonadót is életbe léptetjük, még pedig progresszív alapon. A vagyonátadás minden magyar állampolgárra ki fog terjedni, mis állam-polgárokra nem, legfeljebb csak akkor, ha Magyarországon lekvőségük van.

Hazai memoranduma.

Leleplezés 1916-ról.

Egyenkint szállingóznak elő az adatok a háboru belső kohójából, melyben milliók és milliók mérgét keverték.

Hazai Samu vezérezredes kiadott memoranduma egy kis bepillantást enged. Mértelenre tették minden erőnket, szó volt arról is, hogy már a 17 éves serdülő ifju is fegyvert fogjon s viszont az 50 en felül levő is vérbe gázoljon s szaporítsa az ország tömértelen sebét. A forradalom mondott vétőt csak ennek a vér hekatombának. A magyaroknak nem ez az első ilyen csapása. Volt már nekünk a multban nem is egy. Azokat kihevertük. Ez a tudat ment meg most is minket a kétségbeeséstől.

„Pro memoria a háborus helyzetről 1916 január havában.”

Ilyen megdöbbentő leleplezésekkel szolgál báró Hazai Ssmu vezérezredesnek, a megboldogult monarchia hadseregét utánpótló vezérezredesnek most nyilvánosságra került memoranduma is. A kivonatosan ismertetett emlékiratból, amelyet mint honvédelmi miniszter a Tisza-kormány számára készített Hazai 1816 elején az akkori háborus helyzetről és a vérfürdő jövő kilátásairól, a következő tények derülnek ki:

Sem a magyar, sem az osztrák, de még a német kormánynak sem volt sejtelve arról, hogy a háboruba Amerika is beléphet.

Ezzel a lehetőséggel, ami kézenfekvő volt, egyáltalán nem számoltak. Az emlékirat, amelynek „Pro Memoria a háborus helyzetről 1916 január havában” a címe, kezdő soraiban megállapítja, hogy:

„Amidőn a monarchia elhatározta, hogy Szerbiának hadat üzen, természetesen számításba vette azt, hogy a hadüzenet esetleg egy oly háborut vonhat maga után, melyben a legtöbb európai állam részt veend. A Szerbiának átnyújtott hadüzenet tényéből önként folyt, hogy mi a háborut az oroszokkal és a franciával szemben is támadó szándékkal fogjuk megvívni.”

Az Európának keztyüt dobó háboru illetén nyílt bevallása után felemlíti a memorandum azt is, hogy számoltak Anglia beavatkozásával is, majd elismeri az emlékiratszerző, hogy a „gyors” háboru nem sikerült, mert az entente „népessége többletére” támaszkodik és bizik abban, hogy megfojt bennünket „a gazdasági hurok”. A tulerőről azt mondja Hazai, hogy az 15—1 arányig is növekedni fog, de — és ez a régi rezsim ihletett logikája — van remény sikerre, ha megfogadják az ő tanácsait. Hazai összefoglalásából minden józan gondolkodó előtt kétségtelen az az igazság, hogy a háboru még 1916 elején teljesen reménytelen volt, már annak a statisztikának alapján is, melyben a vezérezredes ki mutatja hogy

1915 végéig 3 millió embert adtunk és 1915 végén összes veszteségünk 3,200.000 ember volt.

A Katolikus Tanács első ülése. A Magyar Kurir jelenti: A Katolikus Tanács, amely az elmúlt vasárnap tartotta alakuló ülést, szombaton, november 30-án délelőtt 11 órakor tartja első ülését a Szent István Párusulat dísztermében VIII. Szentkirályi u. 26. Ennek az ülésnek tárgya az intéző-bizottság tagjainak megválasztása. Az ülésre ezután hivatalosok a katolikus autonómiai kongresszus egyházi és világi képviselői, valamint a Katolikus Tanács eddig megválasztott tagjai.

Jelentkezések a polgárőri szolgálatra.

A kormánybiztos felhívása.

Nagyvárad város polgárságának elsőrendű érdeke, hogy a mostani nehéz viszonyok mellett a közrend, a lakosság személy- és vagyonbiztonsága minden zavaró incidens-től megóvassék.

Ez a feladat, a rendőrség csekély létszáma mellett a polgárokból álló polgárőrségre hárul. A polgárok egyrésze dicséretes odaadással is teljesíti ezen feladatát, de viszont a polgárok egy része, dacára a többszöri hivatalos felhívásnak, figyelmeztetésnek, még mindig vonakodik ezen szolgálati kötelesség teljesítésétől s nem jelentkezik a polgárőrséggel járó szolgálat teljesítésére.

A már jelentkezett polgárőrök egy része pedig vagy nagyon lanyhán, vagy épen nem teljesíti kötelességét, ami bémítólólag hat a kötelességüket pontosan teljesítő polgárőrökre is.

Megtörtént például többször és több körzetben, hogy éjjel a felváltásnál a következő órákra kijelölt polgárőrök egyszerűen nem jelentkeztek, amiből az a helyzet állott elő, hogy a már kifáradt őrségnek kellett tovább folytatni a szolgálatot, vagy egyszerűen minden őrség nélkül maradt a körzet.

Mivel többszöri figyelmeztetés és felhívás dacára sem jelentkeztek még sokan a polgárőri szolgálatra, most dr. Ágoston Péter kormánybiztos a következő felhívást adta ki:

Felhívás Nagyvárad lakosságához!

A forradalom kitörésének első percétől a város rendjének és közbiztonságának védelmére megalakult polgárőrség elismerésre méltó munkásságot fejtett ki. Hogy a szervezet feladatának tovább is eleget tehessen, szükséges, hogy minden fegyverképes polgár vegye ki részét a rend fenntartása nehéz munkájából, haladéktalanul jelentkezék a polgárőrségbe való felvételre, mert az eddigi jelentkezők száma nem elegendő és félt, hogy a kedvezőtlenre fordult időjárás folytán a nehezebb szolgálatot az eddigi buzgó tagokkal működő polgárőrség ellátni nem lesz képes.

Joggal elvárható, hogy Nagyvárad város polgárságának minden rétege tömegesen csatlakozzék a polgárőri szervezethez, mert hiszen nagyobb számú jelentkezés esetén minden egyes polgárra rövidebb tartamu szolgálat jut.

Felhívom Nagyvárad város polgárságát, hogy a megalakult polgárőri szervezetbe minél nagyobb számban lépjenek be, mert a város közbiztonságát csak úgy leszünk képesek megővni. Figyelmeztetem egyúttal mindazokat, akik ismételt felhívások ellenére nem teljesítik kötelességüket, azzal a legszigorubbán fogunk eljárni.

Dr. Ágoston Péter,
kormánybiztos.

A románok nem szállják meg Nagyváradot.

Mióta Ferdinánd román király kiáltványa megjelent és illetéktelenek annak a tervnek híret dobták bele a magyar köztudatba, hogy 26 vármegyét, köztük Biharmegyét is megszállják a románok, Nagyváradon érthető lehangoltság és keserűség vett erőt mindenkin. Minden gyermek megtanulta pár nap alatt, hogy Nagyvárad lakosainak 90 százaléka magyar, 6 százaléka román és 4 százaléka más nemzethez tartozó, tudja ezt mindenki és azért volt nagy megdöbbenés.

Tegnap végre megjött az első megnyugtató hír, mely szerint a románok — mint teljesen megbízható helyről jelentik — csak a demarkációs vonalig nyomulhatnak elő, mert a román hadsereg francia főparancsnokság alatt állván, Franchet d'Esperay tábornok utasításait tartozik követni, már pedig a belgrádi fegyverszünetben szó sincsen Nagyvárad megszállásáról.

Tegnap délután még az a hír is elterjedt, hogy ma a gyulafehérvári gyűlés hatása alatt a környék románsága bevonul Nagyváradra, hogy demonstráljon az elszakadás mellett. Erre vonatkozólag kérdést intéztünk Ágoston Péterhez, aki kijelentette, hogy minden ilyen értelmű híresztelés alap-talan, csupán arról van szó, hogy Mezőtelegden a trunkasság gyűlést fog tartani, amelyen körülbelül 7 szomszédos községből jelennek meg munkások.

HIREK

* **Felhívás a nagyváradai egyházmegye papságához!** A báránai esperesi kerület többsége november hó 29-én Debrecenben értekezletet tartott, melyen az egyházmegyének a budapesti papi tanácsba küldendő képviselőjévé a ragyogó szónoki képességű, kiváló keresztény szociális munkást: Pálffy Béla váradszőlősi plebánost jelölte. Tisztelettel kérjük paptársainkat, hogy akik Pálffy megválasztását óhajtják, ezen szándékukat sürgősen, levél útján közöljék a szavazatok gyűjtésével megbízott Csernus Mihály debreceni káplánnal. — Paptársi szeretettel: Molnár Kálmán, Mellen Márton, Csernus Mihály, Baumgartner Endre, Kresznerics Gyula, Kompassz Árpád és Borbás Pál lelkesek.

* **A Darwin Kör propagandája.** A Darwin Kör alkalmasnak találja az időt arra, hogy széleskörű propagandát indítson. A propaganda eszközei: Rövid szeminárium-szerű megbeszélések, népszerű előadások a városban és a községekben, ahol propaganda bizottságokat is szerveznek, utmutatók és vezérfonalak kidolgozása, röpiratok és röprek, mozgókönyvtárak, a főiskolai hallgatók s a középiskola legfelső osztályai tanulmányai alkalmas megnyerése és szervezése, nyilvános előadások rendezése, analfabéta tanfolyamok tartása. A Darwin Kör tisztikara: Ágoston Péter elnök, dr. Berkovits René, Kerekes Manó alelnökök, dr. Grósz Imre főtitkár, dr. Kenéz Jenő, Kempner Magda titkárok, dr. Kovács Zsigmond pénztáros. A propagandában résztvevők költségeit fedezik. Nálunk még mindig minden csöndes. Talán ébrednénk mi is? Vagy azt várjuk, míg egészen késő lesz.

* **Az alsópapság fizetésrendezése.** Szombathelyről jelentik a Magyar Kurirnak: Gróf Mikes János szombathelyi megyéspüspök 360,000 koronát tett le alapul az alsópapság fizetésére.

* **A Katolikus Legényegylet ma délután 5 órakor ifjúsági gyűlést tart, amelyre kéri az összes tagok megjelenését fontos ügy megbeszélése végett az igazgatóság.**

* **A Kath. Növédő Egyesület értekezlete.** A Kath. Növédő Egyesület hétfőn délután 5 órakor tartja a szokásos értekezletét a Szent László-menedékházban. Különös érdekességet kölcsönöz az értekezletnek, hogy Schuch Károlyné urhölgy Ellen Key feminista íróról tart felolvasást. Az elnökség kéri a tagok látogatását, mert egyúttal fontos ügyek kerülnek tárgyalás alá.

* **A koldusápoló közgyűlése.** A nagyváradai koldusápoló és Szent László-menedékház-egylet december 3-án, kedden délután 5 órakor választmányi s utána közgyűlést tart. Erre az egylet tagjait tisztelettel meghívja az elnökség.

* **A jogászgárda eskütétele.** A polgárőrség kebeléből megalakult jogászgárda ma, vasárnap délután 12 órakor esküszik felünnepélyesen Nagyvárad város közbiztonságának védelmére. Az ünnepélyes eskütétel a Bémer-téren a színház előtt fog lefolyni. A szervezőség ezúton is felhívja a jogászgárda minden egyes tagját, hogy 11 órakor a polgárőrség főparancsnokságánál feltétlenül jelenjen meg.

* **Uj doktor.** Ifj. Otömösy Sándort, Otömösy Sándor főállatorvos fiát, a budapesti tudományegyetem orvosi kara tegnap, szombat délelőtt avatta az orvostudományok doktorává.

* **Az igazságügyi alkalmazottak szervezkedése.** Az igazságügyi alkalmazottak ma, vasárnap délelőtt 11 órakor tartják meg nagy gyűlésüket a városháza közgyűlési termében, melynek tárgya a nagyváradai igazságügyi alkalmazottak szövetségének a megalakítása azzal a céllal, hogy az új Magyarország minden társadalmi osztályt megmozgató gazdasági és politikai törekvései között az igazságügyi alkalmazottakat megillető s a mai idők szellemének megfelelő erkölcsi és anyagi helyzetet biztosítson. A nagygyűlés előadója Kocsán János ítélőtáblai bíró lesz. A mozgalomhoz a Nagyváradon működő elsőfokú bíróságok és az ügyészség bírói, ügyészi és jegyzői kara, a segédhivatali tisztviselők, díjnokok, szolgák és fogházőrök egyhangú lelkesedéssel csatlakoztak már eddig is s így a szervezés sikere előre is biztosítva van.

* **A jogügyi bizottság ülése.** Nagyvárad város jogügyi bizottsága folyó évi december hó 2-ik napján délután 4 órakor, a Városháza I. emelet 25 számú teremben bizottsági ülést tart. A tanácskozás tárgyai: 1. A telekterékadóról szóló szabályrendelet. 2. Nyugdíjügyek.

* **Járvány dul a szerb katonaság között.** Nagybecskerekéről jelentik a Magyar Kurirnak: Az itteni József-kórházba naponként szállítják be a beteg szerb hadseregbeli katonákat, akik a megszállás alkalmával részint maláriában, részben kiütéses tifuszban, részben spanyol náthában betegedtek meg. A megszállás eddigi tíz napja alatt 20 szerb hadseregbeli katona halt meg Nagybecskereken járványos betegségben. A kórházban súlyos betegen fekszik egy szerb százados is.!

Amerika a béketárgyalásokon irgalmat hirdet a gyengék iránt.

Budapest, november 30. (Saját tudósítónktól. Rotterdamból jelentik: Dániels amerikai tengerészeti miniszter beszédet mondott, a melyen kijelentette, hogy a béketárgyalásokat a gyengék iránti irgalommal kell folytatni, nem pedig szenvedélyességgel és idegességgel. A szövetségesek és az Egyesült Államok megnyerték a háborút, a béketárgyalásokon biztosítékot kell szerezni az állandó békére.

* A Fekete gyémántok II. része a Népszövetség mai mozielőadásán. A közönség a legnagyobb érdeklődéssel várja a Népszövetség mai előadását, amikor Jókai „Fekete gyémántok” filmjének II. része kerül bemutatásra. Az igazgatóság gondoskodott arról, hogy az előadás a közönségnek igazi elsőrangú élvezetet nyújtson. A gépet a gépkezelésben teljesen jártas egyén vezeti. A műsor elején aktuális pesti filmriportok kerülnek bemutatásra. Az előadás kezdete 4 és 6 órákor. Helyárak a rendesek. Ezen az előadáson az emeleti első sor plüss szőlyéi, mint páholyülések állnak a földszinti helyekkel egy áron a közönség rendelkezésére.

* Igazgatói kinevezés. A Leszámitoló és Jelzálogbank Rt. igazgatóságára Klein Andor, az intézet cégvezető főkönyvelőjét legutóbb megtartott igazgatósági ülésén igazgatóvá nevezte ki.

* A városi tisztviselők és alkalmazottak újonnan megalakítandó szövetsége holnap hétfőn délután 5 órákor tartja meg alakuló gyűlését a városháza nagytermében. E gyűlésre a város összes alkalmazottait, akik a belépési ívet aláírták, vagy a gyűlés előtt aláírják, meghívjuk. Az előkészítőbizottság.

* Hasznót akart huzni a vasuti szerencsétlenségből. A pénteki vasuti szerencsétlenség alkalmával egy elvetemedett tolvaj arra használta föl a nagy zavart, hogy a szerencsétlenül jártakat kifosztotta. Bokor Géza berettyóújfalui vasuti hivatalnok, kit a közpórházba szállítottak, előadta Beöthy Kálmán rendőrfelügyelőnek, hogy amíg ő az egyik kocsni alatt feküdt eszméletlenül, valaki 800 korona készpénzt és több más értéktárgyat, összesen 1200 korona értéket kiszedett a zsebeiből. A rendőrség megindította a nyomozást, hogy a tolvajt mielőbb kézrekerítse.

* A polgárőrség köréből. Felkérem a Teleky, Arany János, Nyárfi, Böni és Vitéz utcában lakó összes 18-50 éves polgárőroket, hogy a polgárőri főparancsnokságnál tartandó értekezleten saját érdeklődésükben vasárnap délután 3 órákor (Városháza földszint 11. sz.) jelenjenek meg. Mindazon polgárokat, akik ez ideig a polgárőrség kötelekésbe nem léptek be, figyelmeztetem, hogy a főparancsnokság ezekkel szemben a rendelet értelmében a legszigorubb megterelő eljárást fogja folyamatba tenni. Újvárosi kerületi parancsnokság.

* A terménybeszolgáltatás kötelező. A nagyváradi közéletmelzési kormánybiztos átirata folytán tudomására hozom a termelőknek és érdekelteknek, hogy az a hír, hogy a béke közeli megkötésével a terménybeszolgáltatás felesleges, alaptalan. Ernőfogva teljes bizalommal fordulok a város közönségéhez és felhívom, hogy épen a mielőbbi béke zavartalan elérése érdekében a kiűrt terménymennyiséget szolgáltatassák be. Nagyváradi, 1918 október 31. Lukács Ödön, polgármesterhelyettes.

* A cenzura teljes beszüntetése. Budapestről jelentik: Miután a kormány tudta és intenciója ellenére egyes közegek nem szüntették be a cenzurát teljes mértékben, a kormány a tegnapi minisztertanács határozatából kifolyólag utasítást adott a cenzura teljes beszüntetésére.

* Az amerikai újságírók Németország elhagyására kaptak utasítást. Berlinből írják: Az amerikai újságírók, akik itt tartózkodnak, tegnap Amerikából azt az utasítást kapták, hogy Berlint és Németországot hagyják el.

* A Népszövetségi műkedvelőgárda tagjaihoz. Mindazok, kik a Népszövetségi műkedvelőgárdába eddig jelentkeztek, holnap, hétfőn este 6 órácor jelenjenek meg mindnyájan a Kath. Körben.

* Hirdetmény. Tudatom a város közönségével, hogy a mai naptól kezdve a Szent László téri városi lüzertüzletben I. miróségű 45 százalékos zsírtartalmu Goudasajt vásárolható kgént 22 kor. maximális ár mellett. Egy-egy család egy kg. saját igényelhet. Nagyváradi, 1918. november 28. Lukács Ödön polgármesterhelyettes

* Felhívás a rokkant katonák és hadiözvegyekhez. Felhívjuk a rokkant katonákat és hadiözvegyeket, hogy amíg nem fogjuk közölni velük a napilapok útján, hogy hol kapott az egyesület működéséhez helyiséget, addig sem újabb beiratásokat, sem újabb panaszfelvételeket nem eszközölhetünk, mert nincs helyiség.

Burgonyáért, amíg a készlet tart, holnap reggel 8 órától Mezey Mihály-utca 10. szám alatt jelentkezhetnek. Utalványokkal pedig csak azok jelentkezzenek, akik a lapokban neveiket olvasni fogják. Jelentkezés a Nemzeti Tanács panaszirodájában délután 4-től 6 ig.

* A petroleum elárusítás bejelentése. Lukács Ödön főjegyző felhívja a kereskedőket, hogy holnap, hétfőn délelőtti számoljanak el petroleum készletükkel. Igazoják a petroleumjegy szelvényeivel és utalványokkal, hogy mennyit adtak el és mennyi van még birtokukban.

* Felhívás a cipész iparosokhoz. Felhívjuk a testület kötelekésbe tartozó összes cipész iparosokat, hogy december hó 1-en, azaz ma vasárnap d. u. 3 órácor a Kereskedelmi és Iparkamara helyiségében rendkívüli fontos szakma ügyében teljes számban megjelenni sziveskedjenek. Nagyváradi 1918. nov. 30 án. Az Ipartestület elnöksége.

* A Gy. O. Sz. tagjaihoz. A Gy. O. Sz. központjának leirata értelmében értesítjük a fiók tagjait, hogy a kereskedelmi miniszter 102103-1918. 26. sz. rendelete, amelyben a gőzüzemmel és legalább 20 munkással dolgozó üzemek számára napi 7 órai munka időt írt elő, egyidejűleg elrendelvé, hogy a munkásoknak a 9 órai rendes munkaidővel szemben mutatkozó keresetkülönbség 80 százalékát a kincstár terhére, utólagos elszámolás ellenében fizessék ki, — ez a rendelet a vidékre, tehát a fiók tagjaira is vonat

kozik. Dr. Moskovits József, elnök. Dr. Nagy Mihály, titkár.

Legújabb füzőket legolcsóbban
Kesztenbaum Juliskánál
lehet beszerezni.
Rákóczi-ut, (Korona
gyógyszertár mellett)
Telefonszám: 827.
Leibchenek félárban!

VILLAMOS VASALÓK és FŐZŐK
megérkeztek, remekszép üvegcillárok
mindennemű villamos vezetékek és
égők legolcsóbb napiárban szereltetnek
STERN VILLAMOS VÁLLALATA
Szt.-János-u. 20. Telefon 556.

Színház.

A színház műsora:

Vasárnap d. u. Peleskei nótárius.
Vasárnap este: Paesirta (előszőr.)
Hétfő: Paesirta.
Kedd: Paesirta.
Szerda: Paesirta.
Csütörtök: Palika. (Előszőr.)
Péntek: Palika.
Szombat délután: Nebántsvirág.
Szombat este: Palika.
Vasárnap délután: II. József császár.
Vasárnap este: Paesirta.

Paesirta. Vasárnap este tartja meg a színház a Lehár-operett premierjét Aggházy, Horváth Nusi, Tóthné, Perényi Kálmán, Stoll, Deák, Gróf László és Harsányi Miklós felléptével. A füldebászó melódiák és nagyszerű táncok Erdélyi Miklós rendezésében és Váradi Aladár karnagy vezénylete mellett nagy tetszésnek fognak örvendeni. Az újdonság szerdáiig bezárólag és jövő vasárnap kerül színre.

Palika. A budapesti Nemzeti-színházban annak idején óriási hatással színházhozott Gábor Andor darabot nálunk csütörtökön mutatja be a drámai személyzet. Az alakok mind az életből valók. A címszerepet a népszerű Váradi Lajos, a fiatal szellemes színész fogja alakítani, partnere pedig G. Polgár Mariska lesz. Palika három félszeg pajtását Deák, Perényi és Gróf László adják, az apát Harsányi, az anyát Pápainé játssza, a színésznő szerepében Jósika Mici fog kiválni szép organumával. A grótot, aki a színésznő barátja s ennek révén az egész családot kitarja, Molnár Rezső adja. A rendezés Tóth Elek kezében van s így bizonyos, hogy a nagyváradi előadás mintaszerű lesz.

Szennvedély-számot — Major kitűnő illusztrációival — adott a Színházi Élet, Incze Sándor népszerű lapja. A legközelebb megjelenő Művészeti Almanachból Baja Sándor cikkét mutatja be. Részletesen foglalják ez a szám a Medgyaszay színházai, amelynek művészeit ugyancsak Major mutatja be sikerült karikatúrákban. A csavargóleányról, az Andrássy uti színházról, a Színházi Élet gyerekszínházáról írt tudósításokon kívül a rendes rovatok: Intim Pista, Hetiversek, Szépségápolás ezuttal is változatossá

teszik ezt a szép kiállítású számot, mely megkapó részletet is közöl Archibasev darabjából, a Szenvedélyből. Egyes szám ára K 1 20. Előfizetési ár egynegyed évre K 12 50. Kiadóhivatal: Erzsébet-körút 29.

Nagy cirkuszdráma az Apollóban. Tegnap este taps viharzott az Apolló nézőterén. A taps nem ritka itt, de tegnap a közönség különös elragadtatással fogadta az Élet vándor című ragyogó cirkuszdrámát, mely valóságos klasszikus példája az arista történeteknek. Egy szépséges művész, fiatal, szerelmes lány magragadó regényét rögzíti meg a film a csillogó millió, a cirkusz kápráztató levegője szelgáltatja a dráma pompás színes keretét. A remek darab még ma lesz műsoron. A program többi száma is elsőrangú filmekből áll.

Céltalan áldozat: egy filmdráma címe ez és ez a film, amelyet a mozi minden barátjának ajánlunk, tegnap nagy sikerrel hozta színre a Vigadó és az Uránia mozgószínház. Bravuros és minden ízében eredeti irodalmi téma, elsőrangú felvétel, mesteri rendezés és egymást felülmúló briliáns művészi alakítások jellemzik a kitűnő darabot, amely rendkívüli tetszést aratott. A Céltalan áldozat a legújabb dán filmek sorából való és disze lesz még ma is a fényes műsornak.

URÁNIA mozgó- színház	MA
	A céltalan áldozat.
Hétköznap 5, szombat, vasárnap 3 órai kezdettel.	

Szerkesztésért felelős: **HILF LÁSZLÓ.**

Kiadótulajdonos: **Szent László-nyomda r.-t.**

IZSÁK LIDIA

Elsőrendű fűzőszalon
NAGYVÁRAD,
Nagy Sándor-u. 1.
Parkszálloda épületében
Interurbán telefon:
11-53 szám.

A Szigligeti-színház mű-
vésznőinek egyedüli fűző
szállítója.
Tisztításokat és átala-
kításokat elvállalunk.
Fűzők mérték után a
legrövidebb idő alatt el-
készítetnek.

Mocsáry Sándor

törv. bej. cég.

Villany-, gáz- és víz-
vezetékszerelő, bronz-
műves, bádogos, laka-
tos, műszerész és gal-
vanizáló. Irógép-, ke-
rékpár-, grammofon-
javító és nikkelező.

Iroda és raktár:
Zöldfa-utca 8. Telefon 1404.

Ipartelep:
Szent János-u. 22. Telefon 532

Pályázati hirdetés.

Biharvármegye nagyszalontai járásban lemondás folytán megüresedett kötegyáni körorvosi állásra pályázatot hirdetek.

A kör székhelye: Kötegyán.
A körhöz tartoznak még Ant, Ménkerék nagyközségek.

Az átlás javadalma:
1600 kor. törzsfizetés, mely 5 évenként 200—200 kor. korpótlékkal emelkedik.

Lakás, utiátalány, esetleg természetbeni fuvar, valamint szabályrendeletileg megállapított látogatási és műtési díjak.

Megválasztandó orvos megszerezheti a vasúti munkaspénztári magánorvosi állásokat is.

Felhívom a pályázni kívánókat, hogy az 1908. évi XXXVIII. t. c. 7. §-ában előírt képesítésüket igazoló okmányukat f. évi december 27-ig hozzám annál inkább is terjesszék be, mivel a később beérkező kérvényeket figyelembe nem veszem.

A választást f. évi december 28-án déli 12 órakor fogom megejteni Kötegyán község-házánál.

Nagyszalonta, 1918. november 25.

Csanády
főszolgabíró.

Fésűk

tartós, finom anyagból.

Bontó-, sűrű-, still-fésűk,
hajtűk, hajcsattok, oldal- és
kontyfésűk, kefék, bőrárak,
pipere és toillete szükségle-
tek legjobb beszerzési helye

Fésű- és diszműáruház
Saspassage 42.

Nebelthau A. utóda Szabó J.
javítások eszközöltetnek.

VISZKETEGSÉGET, sömört, rüht

a leggyorsabban elmulasztja a dr.
FLESCH-féle törvényesen védett

„Skabofom“-kenőcs.

Nincs szaga. Nem piszkít. Mindig ere-
deti pecsétetes dr. Flesch-félét kérjünk.
Próbategy 4 K, nagy tegy 6 K,
családi adag 15 korona.

Nagyvárad és vidéke részére főraktár:

„CSILLAG“-gyógyszertár
Hlatky Endre-utca (Zöldfa-u.)
Nagyváradon.

Kapható továbbá Hegedüs Rezső
„Szent László“ gyógyszertárában
és Sebestyén Arthur „Diana“
gyógyszertárában.

APOLLÓ
mozgó-
színház

MA

Az élet vándorai.

Hétköznap 5, szombat, vasárnap
3 órai kezdettel.

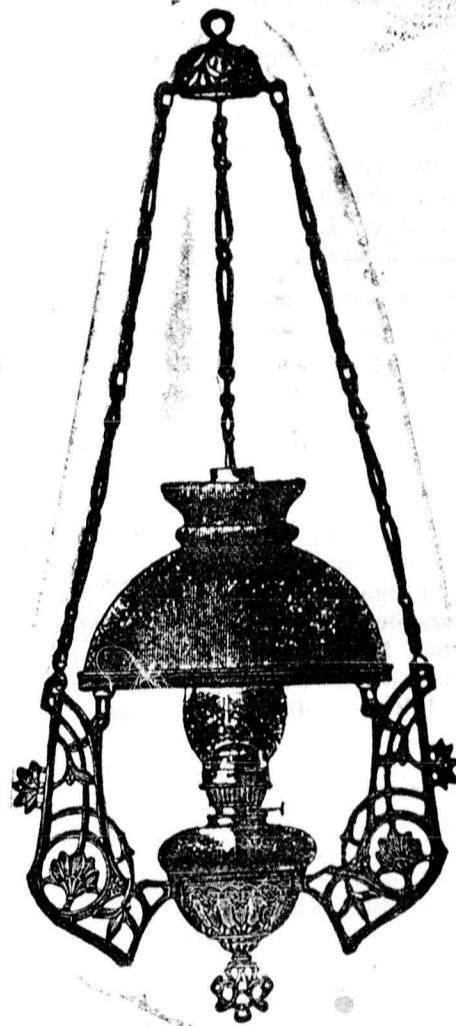
VIGADÓ
mozgó-
színház

MA

A céltalan áldozat.

Hétköznap 5, szombat, vasárnap
3 órai kezdettel.

HETI ÁRJEGYZÉK:

Teáskészlet színes tálcával	40.—
Kávékészlet	40.—
Fekete-kávé készlet színes tálcával	40.—
Mosdókészlet finom majolika az. felsz.	80.—
Főző lábasok tűzálló	6.—
Főző fazék tűzálló	5, 6, 7, 8, 9, 10.—
Befőtteskészlet finom aranyozással felsz.	40.—
Függőlámpa csigás felszerelve	60.—
Falitűkör színes aranyozással	40.—
Ebédlőkészlet sz. aranyozással 6 szem. 800.—	
Ebédlőkészlet színes finom minával 100	
részes, teáskészlettel együtt	500.—

Diszműáruk, majolika disztárgyak,
valódi cobald diszműáruk, terak-
kotta figurák, chinaezüst és alpacca
ezüst áruk
legnagyobb választékban.

Képkerekezés, ablaküvegezés.
Eladás nagyban és kicsinyben.

Árak viszonteladókknak is érvényesek.

KOMLÓS TESTVEREK

üveg, porcellán, lámpa és diszmű-
áru nagy gyári raktára Nagyvárad,
Hlatky Endre (Zöldfa-u.) utca 13.
Telefon 3-72. Telefon 3-72.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Minden szó ára 20 fillér, vastagabb betűvel 40 fillér. Legkisebb apróhirdetés ára 2 korona. Apróhirdetések díja előre fizetendő.

Betöltendő állás.
Teljesen megbízható intelligens gazdatiszt kerestetik nagyobb gazdaságba. Cim a kiadóhivatalban.

Husfüstölést
és disznóölést elvállal Bém-utca 11.

1-2 szobás
butorozott lakást keresek. Közvetítőt díjazok. Ajánlatot a Hegedűs Hírlapirodába.

Imakönyvek
nagy választékban kaphatók a Szent-László-templom sekrestyéjében.

Portörlik
és padlótörlik darabja 6 korona 50 fillér. — Hegedűs János, Rákóczi-ut 1. szám.

Téli karalábét
és olasz-káposztát nagyobb mennyiségben házhoz szállítunk maximális árban. Megrendelhető Moskovits Adolf és Flainál. Telefon 15-08.

Pemete
és hársstamécukorka elhárítja a köhögést és rekedtséget, hurutot, kiváló hangtisztító, oldó hatású. Egy csomag ára 1 korona. Kapható Németh Pál Aranykereszt gyógyszerárában, a városháza mellett.

Tyukszemirtő
három nap alatt elmulaszt tyukszemet, bőrkeményedést és szemölcsöket. Ára 2 kor. Kapható Farkas István „Apolló” drogeriájában Nagyvárad, Rákóczi-ut 7-8. sz.

Több kisebb nagyobb bérház

ELADÓ.

A vételhez szükséges jelzálogköcsönöket előnyös feltételek mellett bonyolítja le a

Nagyvárad Takarékpénztár
Teleky-utca 2. sz.

Likör
és rumkomposztók. Chartreuse, Benediktiner, Allasch, Meggy stb. essentiák. Törköly, Szilvórum, Seprő, Cognac-lyvonatok használati utasítással a legfinomabb minőségben kaphatók: Farkas István „Apolló” drogeriájában, Nagyvárad.

Ne dobjá ki pénzét
a ruhákért, mert a kiadón bevált ruhafestékekkel régi ruhadarabjait újra festheti. Egy levél ára 70 fillér. Németh Pál Aranykereszt gyógyszerárában, a városháza mellett.

Poloskairtó
Nemcsak biztos, kipróbált, megbízható poloskák irására. Kis üveg 4 K, közepűveg 8 K, nagy üveg 14 K. Kapható Farkas István „Apolló” drogeriájában, Rákóczi-ut 7-B.

Tavaszi
szemlék, májfoltok, bőrpörösség, kiütés, ml-reszerek ellen biztos az IPO-krém. Ára 5 kor. és szappan Vióra ártalmas ára 6 korona. Kapható Farkas István Apolló drogeriájában, Rákóczi-ut 7-B.

Spanyolnátha
járványoknál betegszobákban *fenyő (borovicska) szobairtat* kitűnő dezinficiáló permező szer kapható Farkas István Apolló drogeriájában.

Ór
lakással és jó fizetéssel felvétetik a Fekete sas részvénytársaságnál. Jelentkezni csak délután 3-5 óra között a részvénytársaság irodájában, Saspassage 22. számú lépcső, I. emelet.

Ha igazán kellemesen

akar mulatni

hozza meg a most legújabb megjelent

„UJVÁRI TELEFONÁL”

című kétoldalas, tréfás, kacagtató hanglemezt

Ára: 6 darab ócska, lejátszott hanglemez.

Ezen lemez pénzért nem kapható.

Ujvári Károly e lemezen ugyancsak megkacagtatja a hallgatóit. Elejétől végig holtra neveltető! Kizárólag csakis

WAGNER

„Hangszernagyáruház”
Budapest József-körút 15. Fiók: IX., Ráday-utca 18.

A „Favorit” hanglemezzár főraktára.
Beszélőgépek 200 koronától 1500 koronáig.
Nagy, fényképes hangszer- és lemezjegyzék ingyen!

HIRDETMÉNY!

Tudomására hozom Nagyvárad város és Biharmegye közönségének, hogy a Városi Kávéházamat eladtam és a visszamaradt

kávéházi italokat nagybani áron bocsájtom a t. fogyasztóközönség rendelkezésére azon megjegyzéssel, hogy a borokból 10 üvegnél kevesebb nem kapható. Helybeli megrendelőimnek üvegenként 10 fillér különdíj ellenében kivánságára már házhoz is szállítom.

Kérem azonnali szíves megrendelésüket, mert nagyon sajnálnám, ha a későbbi jelentkezőket már nem volna módomban kiszolgálni.

HERCZ IMRE

Rákóczi-ut 12. (Apolló-palota.)

Telefon 4-38.

Telefon 4-38.

RÉSZLETES ÁRJEGYZÉK:

FEHÉR BOROK: Palugyai Leánya 12-50, Palugyai Rizling 12-50, Palugyai Chateau 12-50, Domány Rizling 12-50, Domány Magyarádi 12-50, Domány Zöldszilvany 12-50, Hg. Windisch-Graetz 12-50. Beretvás: Ezerjő 13-50, Beretvás Zamatos 13-50 kor.

TOKAJI BOROK: Aszu 0-5 l. 25, Szamorodni 0-5 l. 12-50, Szamorodni 0-2 5 l. 7 K.

VÖRÖS BOROK: Bordeaux Beretvás 0-7 l. 13-50, Chateau Windischgraetz 0-7 l. 13-50, Chateau Palugyai 0-7 l. 13-50, Egri Vörös Tokaji Bortermelő rt. 0-7 l. 13-50 kor.

KÜLFÖLDI BOROK: Malaga 0-7 l. 38-00, Sherry 0-7 l. 38 kor.

PEZSGŐK: Törley, Dietzl, Palugyai, Transilvan, Goldeck, üvegenként 36 kor.

LIKÖRÖK: Triple Sec, Sherry Brandi, Cordiol Medok, Curasso, Allasch, Különféle francia likörök, Gyomorerosítók, literenként 58 korona.

Az árak üvegeserével, vagy üvegenként 2 korona betéttel értendők.

Kicsinybeni eladásra, főlerakatom JANO-VICS IGNÁCZ bodega üzletében Rákóczi-ut városi kávéházzal szemben, a fent jelzett árak mellett beszerezhetők.

Szállítási vállalat

TÜZIFA, SZÉN, BOR, BUTOR ÉS MINDENMÉ MÁS EGYÉB APOLLÓ TÖZSDE.

RÁKÓCZI-ÚT 22. SZÁM. TELEFONSZÁM: 11-41.

Felső Kereskedelmi és Polgári iskolából kimaradt tanulókat magánvizsgára előkészít felelősséggel

a Középiskolai Előkészítő Donát-tanfolyam

Beöthy Ödön-utca 30. sz. Telefon 1000.

Új kereskedelmi tanfolyam

nőgyek részére (gyors- és gépírás, számtan, könyvvitel, helyes és szépírás) szeptember 15-től kezdve a DONÁT-féle tanfolyamban Beöthy Ödön-utca 30. Telefon 1000. Telefon 1000.

Eladó szőlőoltványok

1 és 2 évesek amerikai és hazai vesszők

Arjegyzéket küld és telepítéseket vállal: **Molnár Mihály** Abaujszántó.